

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica Tempore

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Dominica in Septuagesima

Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. ^{Boz. diabolus. dicitur inimicus homo: ex eo quod homo a principio inimicus est.} **S**erui autem dixerunt ei: Vis imus et colligimus ea? ^{Et ait: nonne forte col. xix. era. si. rē.}

^{scilicet giganas et triticum. i. bonos et malos. b. C. lxx. ad messum. i. v. ad mundi consummationem. c. Et tunc messis. i. iudicii dei. d. Dicam messoribus. i. angelis. e. Colligite primum zizania: et alligate ea in fasci. ad combustionem. q. munitio angelorum separantur mali tunc de medio iustorum: et mittentur in gehennam. f. Triticum autem. i. fideles in horreo huius mundi prunos et flagellatos. g. Congrega. in hor. meum. i. in celeste gaudium.}
Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. ^{scilicet giganas et triticum. i. bonos et malos. b. C. lxx. ad messum. i. v. ad mundi consummationem. c. Et tunc messis. i. iudicii dei. d. Dicam messoribus. i. angelis. e. Colligite primum zizania: et alligate ea in fasci. ad combustionem. q. munitio angelorum separantur mali tunc de medio iustorum: et mittentur in gehennam. f. Triticum autem. i. fideles in horreo huius mundi prunos et flagellatos. g. Congrega. in hor. meum. i. in celeste gaudium.}
Serui autem dixerunt ei: Vis imus et colligimus ea? ^{Et ait: nonne forte colligentes giganas: eradicetis simulum cum eis et triticum. Sinite vtriusque crescere usque ad messum: et in tunc messis dicam messoribus: Colligite primum zizania: et alligate ea in fasciculos ad combustionem: triticum autem congregate in horreum meum.}

Postilla

Sic est regnum celorum. ^{Dat. xx. Historia huius euangelii locutus est dominus iherosolymis anno eius. xxxij. kal. Octob. dominica. luna. xij. Inditio e. v. In huius euangelii scribitur scilicet. Dat. tibi: quod iherosolymis dixit discipulis: Amen dico vobis: quia diues difficile intrabit in regnum celorum. Et iterum dico vobis: Facile est camelum per foramen ac-}

Dat. 19.

transire quam diues intrare in regnum celorum. ^{Audite autem hiis discipuli mirabantur valde dicens: Quis ergo poterit saluus esse? Respondit autem iherosolymis ait illis: Apud homines hoc impossibile est: apud deum autem omnia possibilia sunt. Glo. ordi.}

^{scilicet giganas et triticum. i. bonos et malos. b. C. lxx. ad messum. i. v. ad mundi consummationem. c. Et tunc messis. i. iudicii dei. d. Dicam messoribus. i. angelis. e. Colligite primum zizania: et alligate ea in fasci. ad combustionem. q. munitio angelorum separantur mali tunc de medio iustorum: et mittentur in gehennam. f. Triticum autem. i. fideles in horreo huius mundi prunos et flagellatos. g. Congrega. in hor. meum. i. in celeste gaudium.}
Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. ^{scilicet giganas et triticum. i. bonos et malos. b. C. lxx. ad messum. i. v. ad mundi consummationem. c. Et tunc messis. i. iudicii dei. d. Dicam messoribus. i. angelis. e. Colligite primum zizania: et alligate ea in fasci. ad combustionem. q. munitio angelorum separantur mali tunc de medio iustorum: et mittentur in gehennam. f. Triticum autem. i. fideles in horreo huius mundi prunos et flagellatos. g. Congrega. in hor. meum. i. in celeste gaudium.}
Serui autem dixerunt ei: Vis imus et colligimus ea? ^{Et ait: nonne forte colligentes giganas: eradicetis simulum cum eis et triticum. Sinite vtriusque crescere usque ad messum: et in tunc messis dicam messoribus: Colligite primum zizania: et alligate ea in fasciculos ad combustionem: triticum autem congregate in horreum meum.}

Benica. v. Confitebor tibi domine pater celi. hoc euangelium. quere de scriptis: scilicet in festo Matthei apostoli.

Benica in Septuagesima Evangelium. Matthei. xx. a. in principio.

In illo tempore: Dixit iherosolymis discipulis suis parabolam hanc.

^{scilicet giganas et triticum. i. bonos et malos. b. C. lxx. ad messum. i. v. ad mundi consummationem. c. Et tunc messis. i. iudicii dei. d. Dicam messoribus. i. angelis. e. Colligite primum zizania: et alligate ea in fasci. ad combustionem. q. munitio angelorum separantur mali tunc de medio iustorum: et mittentur in gehennam. f. Triticum autem. i. fideles in horreo huius mundi prunos et flagellatos. g. Congrega. in hor. meum. i. in celeste gaudium.}
Dives difficile intrabit in regnum celorum. ^{Lyra. Difficile dicitur et non impossibile: quia difficile est diuitias possidere: et non teneri nimis amore carnis. Et iterum dico vobis: Facilius est camelum per foramen acus transire. Lyra. Hoc non intelligitur de quolibet diuite: sed de diuite constituto in ne in diuitiis: et totam confidentiam suam. Ergo in euangelio dicitur: quod difficile confidentes in pecuniis intrabunt in regnum celorum. Lyra. possessio diuitiarum reddit hominem difficilem ad perfectionem acquirendam: non tamen facit impossibile: quia Abrahama fuit diues valde: et tamen fuit perfectus. Et ideo alibi dicitur: Beatus vir diues qui inuentus est sine macula. Et postea sequitur: Et hoc est pie et laudabilis cum: Quasi dicat: Vir enim et cum difficultate inuenitur. Postmodum sequitur euangelium hodiernum.}

Euangelium

93

A Simile est regnū celozum. id est
status ecclesie militantis. **b** Homini
patrifamilias. Iste paterfamilias est
deus pater: qui gubernat totū mundum:
sicut paterfamilias subditos in domo.

b Qui exijt p-
mo mane codu-
cere oparios in
vineā suam. **a**
nea est vniuersalis
ecclesia: cuius pal-
mites sūt iusti: qui
a pmo homine iu-
sto / scz Abel / col-
ligitur: vsq ad vlti-
mum hominem iu-
stum qui nascitur:
est: vt dicit sanctus
Gregorius. **h**ec
vero vinea tot de
se pulit palmities
quot sanctos pro-
tulit a iusto Abel
vsq ad vltimū ele-
ctū: qui in fine mū-
di nasciturus est.

Operarij sunt do-
ctores / glati a deo
missi ad culturam
huius vinee per p-
dicationem et do-
ctrinā. **Qui exijt**
pmo mane. **Ly-**
ra. quia a pncipio
mundi vsq ad noe
fuerūt mille sexcenti quinquaginta anni.
In quo tempore aliquos sanctos patres
ad eruditionem hominum misit / scilicet
Adam / Seth et Enoch / et alios sanctos
et iustos. **c** Conuentione autem
facta cum operarijs ex denario di-
urno: misit eos in vineā suam. **Ly-**
ra. Conuentio ista est. pmissio vite eterne
pro labore: que quidem vita eterna dicit
denarius diurnus: qui est equalis omni-
bus: quia vita eterna erit equalis omni-
bus: quāto est ex parte finis: quia nunq sine
habebit. **d** Et egressus circa horā
tertiā etc. Hora tertia intelligit mudi dis-

a Simile est regnum celozum ho-

b mini patrifamilias: qui exijt pri-

mo mane / conducere operarios

c in vineam suam. Conuentione
autem facta cū operarijs ex de-

nario diurno: misit eos in vineā

d suam. Et egressus circa horā ter-

tiā: vidit alios stantes in foro

ociosos: et dixit illis: Ite et vos

in vineā meā: et quod iustum fu-

erit dabo vobis. Illi autem abi-

erunt. Iterum autem exijt circa

sextam et nonam horam: et fecit

similiter. Circa vndecimā vero

curfus a tempore noe vsq ad Abiaā: in
quo tempore elapsi sunt. ecc. lxxix. anni.
in quibus annis aliqui sancti ad eruditio-
nem aliorū missi sunt a deo: vt Moyses
thare: et sic de alijs. **e** Iterum autē

exijt circa sexta
et nonā horā: et fe-
cit sūr. Hora sex-
ta fuit ab abraā vs-
q ad moysen: in q
tempore lapsi sunt
quadringenti anni
in quibus: missi sūt
Abraam / Isaac / et
Jacob: et duodecim
patriarche: et sic de
alijs. Hora nona a
moysē vsq ad chri-
stum: in quo tēpo-

re elapsi sūt mille.
cc. xj. anni: in qbus
annis ad eruditio-
nem populi missi sūt
Moyses et aaron
et Josue iudices / re-
ges / et prophete / et
sacerdotes. Et tunc
est versus de etati-
bus veteris legis.

Unde: Sexcentū
mille sex quinquā-
ta dat Adam. Do-
coginta nouēq tre-
centos Moyses sub ar-
ca. Circūcisus abra-

am quadringētos habet annos. Dat tri-
gintaq sex qdringentos moysi lex. Se-
ptuaginta ternas quadraginta David et
rex. Sex quadringentos dat trāsmigrās
babylonq. Ante Iesum certus hic anno
rum datur ordo. Tractus ab hebrejs: ha-
bet sic et biblia nostra. Ante iesum nume-
rat mundi Hieronymus annos. Unum
ter mille septingētos decies sex. Utraq
biblia dat tam nostra q iudeozum. Ho-
ra versus sequens non est beati Hiero-
nymi. Ante Iesum bis centum minus
vno milia quinq. **f** Circa vndeci-
mam ho exijt: et inuenit alios stan-

Dominica in Septuagesima

Exiit et venit in
heremum, ut
inquiet, quia multum
labore quiescit, et
curando, cum
more predicando, et
cum dolore mortem
pauendo.

5

Bo. Sero ē mors hominis: vel sero est
tempus iudicii: q̄ illud erit in fine mūdi.
Itē sicut sero redit homo ad domū suā
aues ad nidum: ita in iudicio q̄libet ad lo
cū quē sibi p̄parauit: ibit: vel ad sinistrā
vel ad dexterā. ¶ **D**icit dñs vince.
id ē deus pater: qui est dominus iure cre
ationis. e ¶ **P**rocuratori suo. 2y. id ē
chrīsto iesu: qui missus ē ad p̄curatori sa
lutis humane. ¶ **L**oca. Vñ vocatio
generaliter fiet in iudicio. vñ. Venit hora
q̄n mortui audiet vocē filij dei: 2 q̄ audie

303.5.v.

4 onofon

qui circa undecimā horarū vene-

narios. Et accipiētēs murmura.

北

A tūc: qz mor cū de corpe exim: sine mora
hūmū accipim: s. si iusti fuerim: Sicut po
test exponi de diu penitēte z martyre: qz
vñ nō statim euolat sicut ali: Dicit g: Et ac
cipietes mur. f. p. querēdo. a. **A**duerf
pa. di. h. no. id ē
martyres vñ i pnia
z i bonis opib: i se
riores. b. **E**na
ho. fec. qz modico
tpe laborē sustinue
rūt. c. **E**t illos
pa. no. fecisti. f. i
pimo. d. **Q**ui
por. pōd: diei z
est. pōd: scz pce
proz: z estū carnal
cupie qd die ei re
fistēdo. e. **A**u il
lere. zc. due. me
cū. i. nōne. pmissi
p vita gēna pūare
calogū. f. **E**z
le qd tuū ē. qz pa
rar sum tibi redde
re mercedē tuam.
g. **E**t vade. scz
ppr iptionē mā.
daro: z itra i gau
diū domini tui.
b. **E**zolo aut z
hu. no. f. i pnia fer
uēt. i. **E**z dare sic
et tibi. innocenti.
k. **A**n fili. mi.
qd vo. f. qz non
volo nisi bonū z li
citū. vñ Bre. Stul
ta ē qstio ptra bōi
tate di. l. **A**n o.
tu. i. intētio tua q
ad pīmatū niter.
m. **E**z est: qz
zc. ex natura bōita
tis me: ido nli fa
cio iniuriā. n. **S**ic
erūt no. i. bñlef z
abieci. o. **E**z i
mi. in futuro i sua

exaltatiōe. vñ: Dis qz se bu. ex. p. **E**t p
mi no. in estimatiōe bōim i pnti erūt qñ.
qz nouissimi in iudicio dei: qz ē scrutator et
cognitor cordiū. q. **E**z Multi em sunt
vo. z. f. ad fidē. r.

^{contra} ^{dñm vinee.}
bāt aduersus patrēfamilias dīcē
^{operarij.} ^{soli vltima hora laborauerūt}
tes: **E**z i nouissimi vñ a hora fece
^{similes.} ^{in mercede.}
rūt: z pāres illos nob fecisti qz pōr
^{laborauim: i seruire solis tota die.} ^{paterfa}
tauim: pōd: diei z est. **A**u illē rñ
^{milia.} ^{qui mane venerant.}
dēs vñ eoz et dixit: Amice non
^{in iusticiā} ^{i. i. pao dīce.}
facio tibi iniuriā: nōne ex denario
^{scz pūm}
puenisti me: tōlle qd tuū ē z vā
^{qz denarius diuinus meus est: z possiz}
^{dare qui voluerit: ideo sequitur.}
de. **E**zolo autē et huic nouissimo
dare sic z tibi. **A**n nō licz mihi fa
^{cupidus.} ^{i. iusticiā vñ}
cere qd volo: **A**n ocul: tu: nō ē
^{et inuidus.} ^{ppter libertatē meā.} ^{i. i. vocati in}
^{tempore gratie: sicut apostoli z alij humiles.}
n est: qz ego bon: sū. **S**ic erūt nouis
^{i. in remuneratiōe.} ^{qui se exultant.}
simi pmi z pmi nouissimi. **A**u il: p
^{i. ad cenā eternā.} ^{qui veniunt.}
ti em sūt vocati: pāuci vñ electi. r

Bñica in
sexagesima
Euāg. Lucē
VIII. a. in pñ.
In il
lo tpe:
Cum turba
^{i. cōgregarent.}
plima pueni

Ez ad fidē veni
unt: s. ad celeste re
gnū pauci pducūt.
vñ: Arta ē via qz du
cit ad vi. z pau. in.
eā: z lata z spa. ē vi.
qz ducit ad pōditi. et
mli ambulāt p eā.

Qum tur
ba plu.
rē. Lucē
8. **E**z
13. **H**isto. hui: euā.
facta ē i apli pūmo
die āno chri. xxiij.
inditiōe. v. **A**n iust
itiū illi: euāge. scri
bit scz a Lu. in pñ
cipio illi: ca. qz ipe
chri: iter faciebat
p ciuitates z castel
la: p dīcās et euan
gelicās regnū dei:
z duodeciz apli cū
illo. Et mlires ali
que qz erāt curatē a
spiritib: malignis
z infirmitatib: vt
maria que vocatur
magdalena: de q se
pce demonia eiece
rat: et iohanna vroz
Chuse. pcuratoris
herodis: z Susan
na: z alie mlires: que
ministrabāt ei d fa
cultatibus suis zc.
Tunc seqt bodier.
euāge s. **E**z Cum
turba pluri. con
ueniret. **B**or. in
quo explicat pēdi
catiōis chri: gra

Dñica in Sexagesima

Etioſtas ad quā tot homines cōueniebāt.
a **E**t de ciuitatibus non tñ d villis
 rurales sed etiam de ciuitatibus ciues.
b **P**roparēt ad iesum. s. christū: et
 hoc etiā notat turbatū seruor et deuotio:
 qz cōueniebāt. i. si
 mul veniebant: nō
 qdam in principio
 qdam in medio: et
 qdā i fine sermōis:
 sed simul veniebāt
 vt audirent verbū
 dei. **c** **E**rit p
 ſilitudinē. Blo.
 interli. parabolaz.
 Quare loquebat i
 parabolis? Reſpō
 detur: vt a ſimplici
 bus eius p̄dicatio
 facilius retineret.
d **E**rit. Boza
 Senſus literalis est
 plan⁹. Viſus ſez
 filius dei a p̄re et in
 mūdū. vñ: Erit a
 patre et veni in mū
 dū. **e** **Q**ui ſe
 minat ſe. i. cuius
 officiū ē ſeminare.
f **S**emē ſuū. i.
 p̄ba exteriora ſim
 aſſūptā hūanitatē:
 et interiora ſim dei
 tatez: propter hoc
 em officiū venit in
 hunc mūdū: vt. ſ.
 ſemen doctrine in
 mundo ſpargeret.
 vñde: Alijs ciuita
 tibus oportet me
 euāgelizare regnū
 dei: p̄ q̄ miſſus ſū.
g **E**t dum ſe
 minat. Dic ſi dic
 differētiā audito
 rū verbū dei. **h**
 dic textū euāgelij vſqz ibi: **h** **Q**ui ha
 bet aures audiendi/ audiat. **Unde**
Ephrē. Dic ſeminator poſtqz parabola p̄

Joā. 16. f.

Luc. 10. a

ſent euāge. p̄poſuit dixit: **Q**ui hz aures
 audiēdi/ audiat. **Abicūqz** hoc verbū i di
 uinis ſcripturis ponit: excitatio ē mētis ad
 intelligēdum myſteriū: ergo **h**ec dicēs
 clamabat. ſez vt attēti⁹ audirēt: **Q**ui
 habet aures. **Boz.**
hec dicebat: quia
 omēs habebāt au
 res: ſed nō oēs au
 diebāt vt intellige
 rent et bñ agerent.
Pro quo ſciēdum
 qz triplex ē audit⁹.
Primus est natu
 re ſenſitiue. **S**cōs
 interioris intelligē
 tiē. **T**ertius obedi
 entie. **D**e quo tri
 plici auditu dicit:
Audi filia: quo ad
 p̄mū. **E**t vide: qd
 ſecūdū. **E**t inclina
 aurem tuā: quo ad
 tertū. **i** **I**nter
 rogabant autēz
 eum diſcipuli ei⁹
 que eſſet hec pa
 rabola. **Blo.** **N**ō
 interrogabāt eum
 ſtatim i p̄ſentia po
 puli: ſed cū eſſet ſo
 lus. **k** **Q**uib⁹
 ſez diſcipulis inter
 rogātib⁹. **i** **E**p̄
 ſe dixit: **V**obis
 qui fideles eſtis.
m **D**atum eſt
 noſſe myſteriūz
 regni dei. id ē in
 telligentia ſcriptu
 rarū. **n** **E**te
 ris autem in pa
 rabolis. id ē p̄ba
 riſis et iudis in
 credulis. **o** **E**t
 vidētes. i. vide
 re ſe reputātes. **p** **N**ō videāt. vñ vt
 vidētes foris humanitatē: nō videāt int⁹
 diuinitatem. ſ. oculo fidei. **q**el vt vidē

Ds. 44.

Dal. 14.

Ds. 11.

Deu. 8.

A tes foris miracula: nō videāt intus virtu-
tem dei operantē. **a** **E**t audientes. scz
verbū exteri. **b** **N**ō intelligāt. sen-
sum spūalē interius. **c** **E**st autē hec
pa. **I**dic b dicit dñs parabole expositionē.

ficat carnales affectiones: et volucres ce-
li comederūt illud: per volucres intelligū-
tur demones. Ergo comestio volucrū si-
gnificat suggestionē demonū. Unde sub-
dit. **f** **D**einde venit diabolus et

L

Semē ē ver-
bum dei. dicitur
autē semen verbū
dei propter simili-
tudinē. Primo:
quia semē quod se-
minat: nisi sub ter-
ra cōdiat: sine fru-
ctu manebit: sic v-
bum dei quod in p-
dicatione auditur:
nisi in p̄fundo me-
morie seruet: oīno

a videāt: et audientes nō intelligāt
s Est autē hec parabola. **S**emē est

e verbū dei. **Q**uod autē secus viā:

b hi sūt q̄ audiūt: dēinde venit dia

bol et tollit v̄bū dē cordib⁹ eor⁹: s

ne credētes salui fiant. **M**ā quod b

supra petrā: hi sunt qui cū audie

runt: cū gaudio suscipiūt verbū:

et hi radicē nō habēt: qz ad rēpus

cedunt. **Q**uod autē iter spinas ce-

cidit: hi sūt q̄ audierūt: et a sollicitu

dib et diuitijs et voluptatib⁹ vitē

est memoriā verbū
s **D**e cordib⁹
corū: ne creden-
tes salui fiāt. In-
uidet em̄ diabolus
saluti hoīm. Sal-
autē per fidem ba-
betur. vnde: fides
tua te saluus fecit.

b **M**ā quod

supra petrā: hi

sunt. duri et rebel-

i **Q**ui cum au-

dierunt: cū gau-

dio suscipiūt v-

bum. quia tales i

audiedo predica-

onem delectantur:

sed cum de p̄dica-

one recedunt: statī

decedūt a bono. p-

posito quod habu-

erunt. **k** **E**t hi

radicem nō ha-

bent. scilicet. p̄fū-

de firmitatis. Ra-

tio autē quare ar-

bor radices nō ba-

bet aliquādo est: qz

nimis sepe trāspantatur: et hi frequēter

de bono ad malum mutantur: et ideo non

radicant in bono. vñ subdit: **i** **Q**uia

ad tempus credunt: et in tēpore ten-

tationis recedunt. vnde: **A** mane vsqz

Lu. 7. 6.

D

Eccl. 1. 2.

n s

ds. 118. b.

Deu. 8. 2.

Dominica in Quinquagesima

E sequēte luxuria diuinijs vtēdo. a **E**un-
tes suffocantur. q: quādo in-
cipiunt cogitare de spiritalib: itatim se imiscet co-
gitatio de tēporalibus: et hūales suffocat
verbū. b **E**ad autē in terrā bonam.

id est cor bonum et
deuotum. c **E**hi
sunt qui i corde
bono. per indu-
striam naturalem.
d **E**t optimo
per gratiam Iesu
christi. e **E**audi-
entes verbū dei
retinent. scz i me-
moria. f **E**t fru-
ctum afferunt i
patientia. Unde

Bar. 13. b

Alij afferūt fructū
tricesimum: vt qui
sunt in statu coniu-
gali. **A**lij sexagesi-
muz: vt qui sunt in
statu viduali. **A**lij
centesimū: vt q: sūt
in statu virginali.
Circa p̄sens euāge-
lium: vbi dicit: Ecce
qui seminat semina
re semē suū. Dicit
Augustinus: p̄ator: q:
p̄dicator verbi dei
hoc quod p̄dicat
verbo debet etiam
opere implere: vt

si p̄dicator p̄dicat mundana contem-
ni: debet et ipse hoc facere: si p̄dicat ab-
stinētiā et p̄nitentiā: debet et ipse fa-
cere: si p̄dicat vitia fugere: et p̄uites ha-
bere: debet et ipse virtuosus esse: et sic de
alijs: et sic docere verbo et exēplo: sic ver-

Bar. 13. a

p̄dicator dñs noster Iesus fecit: vnde: **E**c-
ce p̄ter Iesus facere et docere: sequit in euāge-
lio. Semē est dñi dei. **A**bi diligēter ē aduer-
tēdū: q: dñi dei ē valde p̄ciosum: q: cōpa-
rat corpi christi. vñ **A**ug. Interrogo in-
quit vos fr̄es vel sorores: dicite mihi qd
vobis plus esse videt: dñi dei: an corp
christi: Si vultis vērū rēdere: vñ vñq: dice

*1. q. 1. c. 11.
interrogo.*

re debetis: q: nō sit minus verbum dei q:
corpus christi. Et ideo q̄nta sollicitudine
obseruamus quando nobis corpus chri-
sti ministrat: vt nihil ex ipso in terram ca-
dat: tanta sollicitudine obseruem: ne ver-

bum dei quod nob
erogatur: dum ali-
ud cogitamus aut
loquimur de corde
nō depereat. Et q:
bus iam dictis pa-
tet: q: q: scient ex p̄-
posito desidiōse:
vel saltem cōtēpti-
biliter audiūt: gra-
uiter peccāt. vnde
Aug. et etiam alle-
gat in decre. Non
minus reus erit: q:
verbū dei negligē-
ter audit: q: ille qui
corpus christi i ter-
raz cadere ex negli-
gentia sua permise-
rit. hec ille: qd spe-
cialiter intelligi po-
test de illo: qui ne-
gligētia leui i ter-
ram sineret cadere
eucharistiaz: vt ille
qui negligenter au-
dit cum cōtempnū
verbum dei: vel de
illo: qui non curat
verbum dei audire

vñ. 8.

Dominica in Quinquagesi-
ma Euangelium Lucę. xviii. e.
circa finem.

In il-
lo tēpo-
re. **A**ssum-
sit Iesus duo
decim disci-
pulos suos

in his que sunt de necessitate salutis: qui
prius ignorat.

Sumpsit i. e. duo. d. s. Lu. *Postilla*
ce. xviii. *Bar. 13. Bar. 13. Bar. 13.*
Historia hui' euāg. facta est anno
christi. xxiii. kal. april. feria. iiii.
luna. vi. inditiōe. vi. **A**n initio illi' euāge-
liū scribit s. Lu. i. co. ca. q: christ' dixit dñi.
suis. Amē dico vob: nemo ē q: reliquit do-
mū aut parētes aut fr̄es aut vrozem aut
filios p̄pter regnū dei: et nō recipiet mul-
to plura in h' tēp: et i futuro sēculo recipiat
vitā eternā. Postmodū immediate sequit
euāgelio illō. **E**t **A**ssū. i. e. duo. d. s.

Die. 11.

Ela. 53.

Ibidē.

Ela. 50.

Bar. 13.

Bar. 13.

Bar. 13.

Bar. 13.

Bar. 13.

A Bor. dominus iesus huiusmodi ex sua pas-
sione discipulos suos perturbando: ideo
pedit eis passionis pnam/resurrectionis
gloria: vt cum eum morientem cernerent
resurrecturū nō dubitaret. **E**t ait il-
lis. scilicet tāq̃ su-
is secretariis et ami-
cis. **E**cce ascē-
dimus hieroso-
quia hierusalem in
montanis erat.
Et summa-
bunt omnia que
scripta sunt per
prophetas de fi-
lio hominis. id ē
de virginis filio: q̃
ap̃bere scripserunt
de passione ch̃isti
futura. **U**nde dici-
tur: Quasi agnus
mansuetus qui por-
tatur ad victimas.
Item: Sicut ovis
ad occisionem ducetur: et quasi agnus co-
ram tendente se obmutescet: et non aperi-
et os suum. Et alibi. Ipse vulneratus est
propter iniquitates n̄ras: attritus est pro-
pter scelerata nostra. Et iter. Corpus meū
dedi percutientibus: et genas meas vellen-
tibus: faciem meā nō auerti ab increpanti-
bus et conspuentibus in me. **N**otā
dum est: cū carnis priuati est tempus gau-
dij et leticie p̃m consuetudinem mundi: sci-
licet comedere carnes et bibere vinum: et
delitijs carnalibus perfrui. Quare ergo
sancta mater ecclesia in tempore iocundi-
tatis cōmemorat nobis: et ad memoriā
reducit tristitia insignia passionis Ch̃isti.
Respondetur: vt quilibet audiēs hodie
predicare euangeliū de passione ch̃isti:
sic trahatur a vanitatibus et gaudijs mū-
di. vnde sequit. **T**radetur enim gen-
tibus. **B**or. Traditus fuit ch̃ist⁹. **P**ri-
mo a discipulo suo iuda/iudeis. **U**nde dici-
tur: Quid vultis mihi dare? et ego eum
vobis tradam? **S**ecūdo a iudeis pontio
pilato: qui erat p̃ses gentilis. **T**ertio tra-
ditus est ecōuerso a pōtio pilato ipsis iu-

deis: vt flagellaretur et crucifigeretur et il-
ludetur. **P**rimo em̃ illusus fuit in domo
caiphe pontificis: dicentis: **P**rophetica
nobis ch̃iste: quis est q̃ te percussit? **S**e-
cundo in p̃torio herodis: qui sp̃xit eum
cuz exercitu suo: et
illu sit ei cum veste
alba. **T**ertio i atrio
pilati: vbi fuit coro-
natus: et cum arun-
dine in capite per-
cussus. vnde: **E**t ge-
nuxero ante eū il-
ludabant ei/dicen-
tes: **A**ue rex iudeo-
rū. **Q**uarto in pati-
bulo crucis. vnde:
Douētes capita
sua/dixerūt: **G**ach
qui destruis tēplū
dei. **E**t flagel-
labit. **F**lagellat⁹
em̃ p̃mo fuit cola-
phis in facie. vnde

legitur. Et colaphis eum ceciderunt. **S**e-
cundo arundine in capite. **U**nde: Et acci-
piebant arūdinem. et percutiebant caput
eius. **T**ertio flagellis in toto corpore. vñ
de dicit. **T**ūc apprehēdit iesum pilatus
et flagellauit eum. **E**t conspuetur.
Conspuit em̃ fuit p̃mo a iudeis in do-
mo caiphe. vnde dicitur: **T**ūc expuerūt
in faciem eius. **S**ecundo a gentilibus in
atrio pilati. vnde dicitur: **E**t veste purpu-
rea circumdederunt eum. **E**t veniebāt ad
eum: et dicebant: **A**ue rex iudeo-
rū. **E**t dā-
bāt ei alapas: et expuētes i eū. **E**t
postq̃ flagellauerint occident eū.
Unde **B**or. **E**cce magna crudelitas: quia
non sufficit eis alterū/scilicet vel flagella-
re vel occidere/sed vtrūq̃. **U**nde **P**ila-
tus flagellatū voluit dimittere: p̃m illud.
Em̃ datum ergo illum dimittam: sed iu-
dei noluerunt: sed post flagellationē eum
occidi procurauerūt. **E**t tertia die
resurget. **I**n hoc promittit eis consola-
tionem de veloci eius resurrectione. **E**t
eius resurrectio exēplar est nostre resurre-
ctionis. **E**t ip̃. ni. ho. itel. **2**y. **Q**uis

mat. 27.8

Ibidem.6

mat. 26.5.

Bar. 15.b

Joā. 19.2.

mat. 26.5.

Joā. 19.2.

2.11. 23.6.

Mat. 11.2.

Mat. 26.5.

Ibidem.6.

Mat. 50.6.

Mat. 26.5.

Mat. 26.5.

Dominica in Quinquagesima

E adhuc rudes et imperiti erant: ergo non intellexerunt. **A** Factum est autem cum ap. hier. Superius iam christus dixit discipulis suis passionis firmitatem: scilicet ne scandalizentur. **H**ic ostendit suam

potentiam: et hoc per miraculosa ei illuminationes.

Unde quos terruit verbo: et confirmavit miraculo.

Per primum astruitur in eis fides humanitatis: per secundum fides divinitatis.

Cecus quidam sedebat secus viam mendicans. **E**t cum audiret tur

bam pretereuntem, multa enim turba precebat: et etiam multa sequebatur Iesum. **I**n quo ostenditur testimonium doctrine.

Interrogavit quid hoc esset. et hoc est valde vile in

terrogare de iesu: id est saluatore.

Dixit autem ei: quod iesus nazarareth. **M**agare: nus est dictus: quia in nazareth est conceptus: et etiam ibi nutritus.

Et clamavit. non tamen clamore exteriori: sed etiam interiori. unde psalmista. Clamavi in toto corde meo.

Dicens: Iesu fili da. miserere mei. quasi diceret: non pecuniam: sed misericordiam peto. **E**t in hoc quod hic cecus clamavit: Iesu fili dauid miserere mei: confitetur utramque in christo naturam: scilicet humanam: in hoc quod dicit: fili dauid: quoniam enim humanam naturam natus est ex progenie dauid: et diuinam

confitetur in hoc quod dicit: Miserere mei. **D**ei enim est proprium misereri. **E**t qui preibant increpabant eum ut taceret. **I**sti significat homines a bono alios retrahentes.

Ipse vero multo magis clamabat: **F**ili dauid miserere mei. in quo dat nobis exemplum: quod quanto magis nobis occurrunt impedimenta: tanto magis est clamandum et invocandum diuinum auxilium.

Stans autem Iesus iussit illum adduci ad se. in quo quidem apparet clementia christi: quia non dedignatus est stare et alloqui viles personas et pauperes: ubi beatus Hieronymus. Ego qui sequi non poterat stat dominus: et cum vocari iubetur: ne turbamur: sed debent facere principes nostri: scilicet cum stare viderent pauperes conquirentes: et facere vocare ad se: ut audiret eorum querimonias: faceretque eis iusticiam expe-

dire. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

dicte. **S**ed iam potest dici de aliquibus illud. Pupillo non iudicatur: et causa vidue non ingreditur ad illos.

Et cum appropinquasset: interrogavit illum dicens: Quid tibi vis ut faciam. quasi diceret: Christus non sanat inuitos: sed voluntarios.

Unde Augustinus. Qui creauit te sine te: non iustificabit te sine te. **A**t il. di. Dhe vt vi. Ecce bona et discreta petitio: non enim petiuit aurum et argentum: sed tantum lumen: vnde

ps. 118. c.

et al. hic.

A Dominus illuminat cecos. a **Et** iesus dixit illi: Respice. nō appoluit manus nec aliquod vnguentum ad sanandū eū: sed solum verbum. quoniam ipse dixit et facta sunt. b **F**ides tua te saluum fecit.

Bor. ex fide eū im-
petratur sal^o spiri-
tualis: et etiam cor-
poralis. c **Et** cō-
festum vidit. Mi-
hil eū mediū inter
deum et factū dei.
d **Et** sequeba-
tur illum. ecce si-
gnū pfecte illumi-
nationis: scilicet in
corpore et in ania.
e **M**agnificas
deū. **B**orra. id est
magnū dicens eū
magnitudine pō-
tis. vnde: Magn^o
dominus noster: et
magna virtus ei⁹.

B **E**t ois plebs
vt vidit. quod fa-
ctū ē: nō inuider vt
pharisei. s **E**d-
dit laudem deo
potentie dei cōgra-
tulando sanitati ce-
ci. Unde circa pre-
sens euangelii vbi
dicitur: Omnis plebs vt vidit/dedit lau-
dem deo. Sed heu plures hodie christia-
ni deū nō laudat: sed debonorat tripliciter.
Primo quidam honorant mundū exercē-
tes diuersos malos ludos: et per diuer-
sas lericias. Muncularis demonum: in si-
gnum q sunt filiū demonū: vtendo nūc ali-
is paganis gestis: vtendo pro recreatio-
ne: vtputa corporis: sed reuera pro corpo-
ris et anime destructione. Secundo/ ali-
deum inhonorant: corpus suum pascedo
contra laudem dei. vnde: Quorum deus
venter est. Et de illo deo quot miracula
fecit: quare in sermone Discipuli sup epi-
stolas dominicales sermone. xlv. **M**. Ter-
tio ali- hodie contra laudem dei ducunt

ps. 146. a

ps. 146. b

z ier^o dixit illi. **R**espice: fid^o est tua
fidei vides intus et foris. s i instāti plaudis verbi
te saluū fecit: et confestim vidit et
respice. s laudans
se q bāt illū magnificās deū: et ois
s miraculum
plebs vt vidit dedit laudē deo:

Bñica. I. in Quadragesima.
Euāge. **M**at. iiii. a. in pncipio.

Nil
lo tēpo-
re. **B**ūc^o est b
iesus in de-
sertum a spi-
ritu sancto. s s vt su-
peraret illum.
ritū: vt tēta-
ret a diabolo

choreas illicitas: propter quas quotiens
vnum saltum faciunt in chorea: totiens
vnum saltum faciunt versus infernum: in
tali est peccatum mortale. Unde **Au-**
gustinus. Omnis motus perulantiē salt^o
est in profundū clo-
acē. Et illa auctori-
tas etia allegatur
in summa viciōuz
in ca. de chorea.

D **E**ctus
est ier^o
i deser-
tū a spi-
ritu vt tētare^t a
diabolo. **M**at.
thi. iiii. **M**at. i.
Luce. iiii. **T**entat^o
est dominus iesus
christus anno eius
xxx. Idus Ianua-
rii. feria. ii. luna. v.
Inditione. iiii. **A**n-
te initium illi⁹ euā-
gelii habetur **L**u-
ce. iiii. Factū est au-
tem cum omis po-
pulus baptizaret
a **J**oanne. Et **J**esu
baptizato et orante
apertum est celuz:
et descendit spiritus
sanctus corporali

specie sicut columba in ipsum. Et vox de
celo facta est: Tu es filius meus dilectus
in te complacui mihi. Et ipse iesus erat i-
cidens quasi annorum. xxx. vt putabatur
filius ioseph. **J**esus autē plenius spūs san-
cto/ regressus est a iordane. Tunc scilicet
statim post baptismum b **D**uctus ē
iesus. scilicet spontaneē. i **I**n deser-
tum. quod est inter hierusalē et hiericho: **L**uce. xxi.
vbi quidam homo incidit in latrones.

A spiritu. scilicet sancto. i **E**t
tentaretur a diabolo. **B**or. voluit au-
tem tentari christus: vt tentatorē supera-
ret: vt tentatos cōfortaret: vt modū vin-
cendi doceret: q nemo pōt esse sine tētan-
tōib⁹. yū: **V**ilitia ē vita hoīs sup terrā. **J**ob. 7. 8